

**Zápis z jednání
Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina č. 2/2019
konaného dne 8. 4. 2019**

Přítomni:

1. Jiří Uchytíl	6. Miroslav Dibelka
2. Josef Matějek	7. Blanka Veletová
3. Pavel Švec (místopředseda)	8. Jaroslav Poborský
4. Josef Kott	9. Jan Veleba (předseda)
5. Pavel Vencovský	10. Jitka Merunková (tajemník)

Nepřítomni (omluveni):

1. Zdeněk Chlád	4. Jan Mácha
2. Jiří Svoboda	5. Jindřich Pospíchal
3. Pavel Nožička	6. Jaroslav Kolařík

Hosté:

1. Martin Hyský (člen rady kraje)	4. Jaroslav Mikyna (OŽPZ)
2. Eva Horná (OŽPZ)	5. Josef Blažek (Krajská agrární komora KV)
3. Jiří Bartoš (OŽPZ)	6. Jindřich Pospíchal (Zemědělský svaz ČR)

Program:

1. Zahájení
2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina
3. Diskuse a různé
4. Závěr

1. Zahájení

Jan Veleba, předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina, přivítal všechny přítomné a hosty a zahájil jednání. Dle počtu přítomných členů konstatoval, že je komise usnášeníschopná. Přednesl návrh programu jednání, který byl všemi přítomnými členy schválen. K zápisu z minulého zasedání nebyly vzneseny žádné připomínky.

Jan Veleba přečetl členům komise e-mail, který obdržel radní pro oblast lesního a vodního hospodářství, zemědělství a životního prostředí Martin Hyský, od občana Kraje Vysočina. Obsahem e-mailu bylo vyjádření spokojenosti s prací úředníků na úseku dotační agendy lesního hospodářství a zemědělství.

2. Řešení problematiky vodního hospodářství v Kraji Vysočina

Členové komise obdrželi s předstihem podkladový materiál.

Jaroslav Mikyna uvedl, že území Kraje Vysočina je důležitou zásobárnou zejména povrchové vody nadregionálního významu. Podle údajů Českého statistického úřadu (dále jen „ČSÚ“) bylo v roce 2017 zásobováno pitnou vodou z veřejných vodovodů cca 96,1 % obyvatel kraje, což je mírně nad celorepublikovým průměrem (94,7 %). Na veřejnou kanalizaci s koncovou čistírnou odpadních vod (dále jen „ČOV“) v roce 2017 napojeno 76,3 % obyvatel kraje, což je pod

celorepublikovým průměrem (82,3 %). Problematika čistoty vod tak zůstává jednou z priorit regionu.

Koncepční a strategické materiály v oblasti vodního hospodářství

Oblast vodního hospodářství je velice široká, a proto pro činnost v jednotlivých oblastech působnosti ve vodním hospodářství byly OŽPZ pořízeny koncepční a strategické materiály, které jsou umístěny na webových stránkách kraje v dokumentech odboru životního prostředí a zemědělství a v koncepčních a strategických materiálech.

1. Plánování v oblasti vod - plány oblastí povodí a plány dílčích povodí

Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát a která je hlavním nástrojem pro řízení vodní politiky. Účelem plánování je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy ochrany vod jako složky životního prostředí, snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou. Plánování v oblasti vod je hlavním nástrojem pro řízení vodní politiky, který byl zákonem č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů přijat jako reakce na požadavky evropského práva. V roce 2007 schválila vláda Plán hlavních povodí ČR.

Proces plánování v oblasti vod je navržen na 3 období v letech 2004 – 2027:

I. plánovací období 2009 – 2015 s plány oblastí povodí, ke kterému přípravné práce probíhaly v letech 2004 – 2009. Plány oblastí povodí, které byly schváleny zastupitelstvem kraje dne 10. 11. 2009, nahradily směrný vodohospodářský plán.

II. plánovací období 2015 – 2021 s plány dílčích povodí, ke kterému přípravné práce probíhaly v letech 2009 – 2015.

III. plánovací období 2021 - 2027, ke kterému přípravné práce probíhají v letech 2015 – 2021, kdy se provádí druhá aktualizace plánů povodí. Jejich výsledkem budou plány platné pro období 2021 – 2027.

Plány povodí jsou v jednotlivých obdobích platnosti podkladem pro výkon veřejné správy, zejména pro územní plánování a vodoprávní řízení. Na území Kraje Vysočina se jedná o plány dílčího povodí Dolní Vltavy, Dyje, Horní Vltavy a Horního a středního Labe. Plány dílčích povodí pořizují státní podniky Povodí jako příslušní správci povodí (v případě Kraje Vysočina se jedná o Povodí Labe, státní podnik, Povodí Moravy, s. p. a Povodí Vltavy, státní podnik), ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ústředními vodoprávními úřady. Tyto plány byly schváleny zastupitelstvem kraje dne 10. 5. 2016.

Plány dílčích povodí jsou umístěny na webových stránkách <http://www.pmo.cz/>, <http://www.pvl.cz/> a <http://www.pla.cz/>.

2. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina

Podle ustanovení § 4 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, zajistil OŽPZ pořízení Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Kraje Vysočina (PRVKUK). PRVKUK řeší koncepci optimálního rozvoje zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod ve všech obcích na území kraje, přičemž navržené řešení musí být hospodárné. PRVKUK byl schválen zastupitelstvem kraje dne 29. 9. 2004. PRVKUK je podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace a plánu oblasti povodí, pro činnost vodoprávního úřadu, stavebního úřadu a pro činnost obce a kraje v samostatné i přenesené působnosti. V roce 2007 byla zpracována nová digitální aplikace PRVKUK, která umožňuje lepší práci s tímto koncepčním materiálem i editaci pořízených dat. OŽPZ v roce 2015 dokončil komplexní aktualizaci PRVKUK, kterou schválilo zastupitelstvo kraje na svém zasedání dne 15. 12. 2015. Aktuální PRVKUK je zveřejněn na webových stránkách kraje <http://prvk.kr-vysocina.cz/>. Na základě žádostí jednotlivých obcí se každoročně na zasedání ZK projednává okolo 25 změn PRVKUK. V roce letošním byla na zasedání ZK dne 29. 1. 2019 schválena změna spočívající

v doplnění možností propojení skupinových vodovodů a připravuje se změna (aktualizace) průvodní zprávy. V případě podání žádosti obce o dotaci na realizaci vodovodů nebo kanalizací z jakéhokoliv dotačního titulu je vždy základní podmínkou soulad požadovaného záměru s PRVKUK.

3. Povodňový plán pro území Kraje Vysočina

Podle ustanovení § 71 odst. 3 písm. c) vodního zákona zajistil OŽPZ zpracování Povodňového plánu pro území Kraje Vysočina. V roce 2007 byla zrealizována jeho digitální verze, která je zveřejněna na webových stránkách kraje <http://dpp.kr-vysocina.cz/dpp/>. V povodňovém plánu jsou soustředěny v jednom místě veškeré dostupné informace související s povodňovým plánem kraje a ochranou před povodněmi a to s vazbou na Povodňový informační systém (www.povis.cz). V roce 2017 byla dokončena komplexní aktualizace digitálního povodňového plánu kraje.

Na základě dotazu Josefa Kotta uvedl Jaroslav Mikyna, že na rozdíl od většiny krajů má Kraj Vysočina na podporu vodního hospodářství dva dotační tituly – Čistá voda (podpora zpracování projektů a generelů) a Stavby ve vodním hospodářství. V současné době se neuvažuje o vytvoření generelu Kraje Vysočina. Martin Hyský doplnil, že zpracování generelů vodovodů a kanalizací má smysl u větších sídel.

V průběhu jednání se dostavila členka komise Blanka Veletová.

Dotační tituly Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství

Kraj Vysočina poskytuje v oblasti vodního hospodářství dotace, přičemž jejich administraci zajišťuje krajský úřad, OŽPZ podle následujících dotačních titulů:

Program „Čistá voda“ - je součástí Fondu Vysočiny, je vyhlašován každoročně již od r. 2002. Určen je na spolufinancování studií a projektových dokumentací obcí v oblasti zásobování pitnou vodou, odkanalizování a čištění odpadních vod a od roku 2011 i v oblasti ochrany před povodněmi. Od roku 2016 byl grantový program „Čistá voda“ rozšířen i na oblast ochrany před suchem a to i na hydrogeologické průzkumy nebo průzkumné vrty za účelem vyhledání zdrojů podzemních vod pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou. Krajem Vysočina podpořené projekty slouží k územnímu řízení, stavebnímu řízení či jsou povinnou součástí žádostí o finanční prostředky na realizace jednotlivých akcí. Díky těmto dotacím bylo v Kraji Vysočina připraveno mnoho projektů, jejichž následná realizace byla financována ze státního rozpočtu nebo strukturálních fondů EU, mnohdy i s následným spolufinancováním z rozpočtu kraje. Na zasedání zastupitelstva kraje dne 29. 1. 2019 byla vyhlášena výzva k příjmu žádostí do Programu „Čistá voda 2019“ v termínu 4. 3. - 25. 3. 2018, v rámci které bylo podáno 65 žádostí. Předpokládá se, že návrh na poskytnutí dotací bude předložen na zasedání zastupitelstva kraje dne 14. 5. 2019.

Dotace na infrastrukturu vodovodů a kanalizací - jsou určeny na spolufinancování výstavby a rekonstrukcí vodovodů, kanalizací a ČOV v obcích na území kraje. Do roku 2013 byly dotace na kanalizace a ČOV poskytovány v rámci dotačního titulu na drobné vodohospodářské ekologické akce a vodovody byly v letech 2006 - 2011 spolufinancovány v rámci dotačního titulu Ministerstva zemědělství. Od roku 2014 jsou dotace na vodovody, kanalizace a ČOV poskytovány podle Zásad Zastupitelstva Kraje Vysočina pro poskytování dotací na infrastrukturu vodovodů a kanalizací. Díky těmto dotacím byly v Kraji Vysočina zrealizovány již desítky staveb vodovodů, kanalizací nebo ČOV zejména v menších obcích. V letošním roce proběhl příjem žádostí o dotace v termínu 14. 1. - 4. 2., zastupitelstvo kraje pak rozhodlo o poskytnutí dotací na svém zasedání dne 19. 3. celkem 18 žadatelům. Podáno bylo 23 žádostí z toho 8 žádostí v oblasti A – zásobování pitnou vodou a 10 žádostí v oblasti B – odvádění a čištění odpadních

vod. Vzhledem k vyčerpání alokace se v letošním roce nepředpokládá vyhlášení další výzvy k příjmu žádostí.

Kraj Vysočina poskytl ze svého rozpočtu od roku 2002 do oblasti vodního hospodářství obcí celkem téměř 983 mil. Kč. Celková výše dotací se v posledních letech zvyšuje. Kraj Vysočina, přestože má v této oblasti příjem ve výši pouze cca 16 mil. Kč ročně, poskytuje dotace obcím více než 4x vyšší. Uvedené dotační tituly pomáhají zajistit základní občanskou vybavenost v obcích na území kraje. Současně realizací staveb určených k odvádění a čištění odpadních vod dochází ke zlepšování životního prostředí zejména kvality povrchových vod.

Dotace ze zvláštního účtu Kraje Vysočina zřízeného podle § 42 odst. 4 vodního zákona, které mohou být poskytnuty zejména na mimořádné (okamžité) havárie na podzemních či povrchových vodách. Nutnou podmínkou je, že není znám nebo neexistuje původce znečištění a hrozí závažné ohrožení nebo znečištění vod. V roce 2016 až 2018 nedošlo k čerpání ze zvláštního účtu.

Informace o činnosti povodňového orgánu kraje

Krajský úřad Kraje Vysočina, OŽPZ je povodňovým orgánem kraje v období mimo povodeň a zabezpečuje rovněž činnost Povodňové komise Kraje Vysočina po dobu povodně. Povodňové orgány krajů mj. organizují odborná školení povodňových orgánů obcí s rozšířenou působností. V letošním roce proběhl seminář k ochraně před povodněmi i pro povodňové orgány obcí dne 26. 2. 2019 v sídle kraje v Jihlavě. V letošním roce byly na území Kraje Vysočina nadprůměrné zásoby vody ve sněhu, ale vzhledem k pomalému odtávání nedošlo k jarním povodním z tání sněhu.

Problematika řešení dopadů sucha

Srážkový deficit na území kraje za období 2015 - 2018 přesáhl 430 mm. Od roku 2015 jsou na území kraje rovněž vyšší průměrné teploty oproti dlouhodobému normálu, což znamená i podstatně vyšší výpar. Většina významných vodních toků na Vysočině zejména během roku 2018 dosáhla značně podnormálního stavu vody a v mnoha profilech byl překročen tzv. ukazatel sucha. Z hlediska srážek byl loňský rok na území kraje ještě horší než „suchý“ rok 2015. Problémy se zásobováním pitnou vodou dosud měly desítky menších obcí v kraji, napojených na lokální zdroje podzemních vod s proměnlivou kvalitou a kvantitou vody. Rovněž došlo k výraznému poklesu hladiny povrchové vody ve vodárenských nádržích. Odběry vody pro zásobování obyvatel pitnou vodou ze skupinových vodovodů ale zatím ohroženy nebyly. Z důvodu zabezpečení vodárenských odběrů v roce 2018 krajský úřad rozhodl o mimořádné manipulaci s vodou spočívající ve snížení minimálního zůstatkového odtoku z vodárenských nádrží Hubenov, Nová Říše a Vír.

Hejtman Kraje Vysočina inicioval již v roce 2016 zřízení pracovní skupiny k problematice sucha jako svého poradního orgánu k řešení dopadů dlouhodobého sucha na území kraje. Výstupy činnosti pracovní skupiny představují dva materiály, které byly projednány v orgánech Kraje Vysočina včetně zastupitelstva kraje a budou se dále prodiskutovávat a aktualizovat. Jedná se o Metodický materiál – Doporučení pro obce a obecní úřady Kraje Vysočina k možnému postupu v případě nedostatku vody a Návrh krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých opatření, jež by měla napomoci snížení dopadů sucha a nedostatku vody. Koncem listopadu 2017 zadal hejtman OŽPZ zpracování Návrhu řešení na zadržování vody v krajině na území kraje a navrhl případné úpravy v dotační politice kraje či v legislativě. Tento materiál byl v roce 2018 předložen radě kraje a projednán s obcemi. Kraj Vysočina problematiku dlouhodobého sucha a nedostatku vody vnímá velice intenzivně a snaží se jí řešit. Kompetence a finanční možnosti kraje i krajského úřadu jsou však značně omezené. Podpora přípravy i realizace možných opatření k ochraně před suchem je zohledněna v dotačních programech Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství. V roce 2018 byl v rámci uvedené pracovní skupiny zřízen řídicí výbor, který se věnoval zejména problematice vodárenských odběrů a manipulace s povrchovou vodou na

vodárenských nádrží. Materiály z činnosti pracovní skupiny i další informace k suchu jsou zveřejněny na webových stránkách kraje www.kr-vysocina.cz v dokumentech OŽPZ / voda (ochrana před suchem).

Ochranná pásma vodních zdrojů a vodárenská nádrž Švihov

Ochranná pásma zdrojů povrchových vod – vodárenských nádrží na území Kraje Vysočina (Hubenov, Mostiště, Nová Říše a Vír) byla v předchozích letech změněna (aktualizována) v souladu s požadavky platného vodního zákona. Rozhodnutí a opatření obecné povahy (OOP) vydaná v této věci krajským úřadem, OŽPZ jsou v právní moci, resp. nabyla účinnosti.

Poslední vodárenskou nádrží (VN), kde postupně probíhá změna ochranných pásem na území kraje, je VN Švihov na řece Želivce. Krajský úřad Středočeského kraje jako příslušný vodoprávní úřad zveřejnil na základě žádosti Povodí Vltavy, státní podnik dne 27. 1. 2017 návrh OOP ve věci změny stávajícího ochranného pásma III. stupně vodního zdroje - VN Švihov. Vzhledem k tomu návrh OOP byl těžko srozumitelný, nepřehledný a nedostatečně odůvodněný, byl připomínkován nejen Krajským úřadem Kraje Vysočina, OŽPZ ale i hejtmanem Kraje Vysočina. Následně Povodí Vltavy, státní podnik vzal svůj návrh na změnu ochranného pásma zpět a Krajský úřad Středočeského kraje dne 15. 5. 2017 jako příslušný vodoprávní úřad vydal usnesení o zastavení řízení v uvedené věci. Důvodem je skutečnost, že navrhované změny lze realizovat až v situaci, kdy budou metodicky vyřešeny otázky potřebných náhrad za omezení užívání nemovitostí v ochranných pásmech vodárenské nádrže a nutných kompenzací potřebných změn v užívání nemovitostí, zejména kompenzace změn obhospodařování zemědělských pozemků, aby vlastníkům a uživatelům nemovitostí v nich nebyla znemožněna podnikatelská činnost a omezení užívání jejich nemovitostí neměla negativní sociálně ekonomické dopady v regionu, zejména na území Kraje Vysočina, kterého se týká většina návrhů omezení.

Na jaře 2017 zahájila činnost pracovní skupina “Želivka – vodárenská nádrž Švihov”, která byla zřízena ve vazbě na projednávání výše uvedeného návrhu na změnu ochranných pásem především z důvodu, že dosud chybí komplexní přístup k řešení problematiky voda / veřejný zájem / zemědělské hospodaření / turistika / obyvatelé a život v místě / doprava. V rámci pracovní skupiny byly následně ustaveny jednotlivé podskupiny (zemědělská, udržitelného rozvoje v povodí a pro řešení komunálních zdrojů znečištění, pro monitoring). Výstupy z jednání pracovní skupiny i jednotlivých podskupin jsou zveřejněny na webových stránkách kraje <https://www.kr-vysocina.cz/voda/ds-304032/p1=96283>

Výstavy

OŽPZ od roku 2011 připravuje výstavy ke Světovému dni vody, který připadá na 22. březen. Hlavním cílem tohoto dne je pořádání osvětových akcí k podnícení zájmu veřejnosti a odpovědných institucí na ochranu a udržitelný rozvoj ve využívání vodních zdrojů. Každoročně je vyhlášováno aktuální motivující téma, přičemž v letošním roce bylo „Voda pro všechny“. V letošním roce byla výstava spojena s výstavou k lesnímu hospodářství a zemědělství a ke zhlédnutí byla ve všech patrech budovy B sídla Kraje Vysočina v Jihlavě během měsíce března.

Usnesení 003/02/2019/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

bere na vědomí

informace o činnosti Kraje Vysočina a Krajského úřadu Kraje Vysočina v oblasti vodního hospodářství;

doporučuje

radě kraje podporovat poskytování dotací v oblasti vodního hospodářství i v následujících letech pokud možno ve větším rozsahu než doposud.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

3. Diskuse a různé

Členové komise obdrželi propagační materiál Kraje Vysočina „Zemědělství a lesnictví – život Vysočiny“ a „Kůrovec 2018“.

Jiří Bartoš informoval o současné situaci na úseku lesů:

- Přesunutí další těžební kapacity do Kraje Vysočina. Díky tomu se daří lépe zpracovávat kůrovcem napadené stromy.
- Podařilo se zvýšit odbyt kulatiny do Číny. Toto ekonomicky pomáhá vlastníkům lesů.
- Záměr Ministerstva zemědělství ČR pomoci vlastníkům lesů, tím že je připraveno zajistit 3 mld. Kč, které by měli být použity pro řešení horšího zpeněžení kůrovcového dřeva. Systém by měl být rozběhnut ke konci letošního roku.
- Novelou nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti došlo k rozšíření činností, které jsou podporovány ze státního rozpočtu. Došlo i k navýšení sazeb u některých stávajících činností. Tím je ze strany státu reagováno na kritickou situaci v lesích.
- Finanční podpora z rozpočtu Kraje Vysočina – v průběhu měsíce března bylo možno podat žádost o dotaci z programu Fondu Vysočiny „Hospodaření v lesích 2019“. Celkem bylo podáno cca 500 žádostí za více než 27 mil. Kč. Alokováno je pro tento program 7,5 mil. Kč. O další podobě podpory hospodaření v lesích se jedná. Zpětná vazba o velmi dobrém nastavení tohoto programu.
- Diskutovaná novela zákona o lesích, která by měla reagovat na kůrovcovou kalamitu v lesích ČR s č. 90/2019 Sb., nabyla účinnosti 2. 4. 2019. Velice rychle na ni navázalo Ministerstvem zemědělství vydané opatření obecné povahy. Na základě toho opatření došlo k rajonizaci ČR, kdy v dvou základních typech území došlo k úpravě hospodaření v lesích.

Usnesení 004/02/2019/Kz

Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

doporučuje

podporovat i nadále hospodaření v lesích a obnovu lesa.

Usnesení bylo přijato 9 hlasy (0 proti, 0 se zdrželo).

Jitka Merunková uvedla, že kraj řeší uzavření smlouvy na stánek Kraje Vysočina na agrosalonu Země Živitelka 2019.

Termín příštího zasedání komise byl stanoven na **čtvrtek 19. září 2019**. Toto zasedání bude koncipováno jako výjezdní do Nového Města na Moravě.

4. Závěr

Závěrem předseda poděkoval všem přítomným za aktivní účast a ukončil zasedání.

Ing. Jan Veleba

předseda Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Bc. Ing. Jitka Merunková

tajemnice Komise pro zemědělství Rady Kraje Vysočina

Zpracovala a zapsala Lenka Matysová dne 16. 4. 2019.